

SPRAWOZDANIE

z debaty o bhp w służbach mundurowych
Poznań, dnia 19 kwietnia 2012 r.

W dniu 19 kwietnia br., w siedzibie Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu Wielkopolska Federacja Związków Zawodowych Służb Mundurowych zorganizowała debatę na temat:

„Stan bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków pełnienia służby przez wielkopolskich funkcjonariuszy służb mundurowych”

Celem debaty było wypracowanie kierunków niezbędnych do natychmiastowej poprawy sytuacji w zakresie zapewnienia przez przełożonych właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny służby, zwłaszcza w obliczu zbliżających się mistrzostw – EURO `2012, które będą przeprowadzone również w stolicy Wielkopolski.

Stronę parlamentarną reprezentowali:

- posłanka **Bożena SZYDŁOWSKA** (PO) *m.in. członkini Komisji Finansów Publicznych, Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz Parlamentarnego Zespołu Strażaków,*
- posłanka **Krystyna ŁYBACKA** (SLD) *m.in. wieloletnia członkini Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych, wiceprzewodnicząca Parlamentarnego Zespołu ds. Ratownictwa Górskiego i Wodnego,*
- poseł **Tadeusz TOMASZEWSKI** (SLD) *m.in. przewodniczący stałej Podkomisji ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, założyciel i wiceprzewodniczący Poselskiego Zespołu Strażaków, członek prezydium Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Poznaniu,*
- poseł **Stanisław KALEMBA** (PSL) *zastępca przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, członek Komisji do Spraw Unii Europejskiej,*
- poseł **Maciej BANASZAK** (RP) *m.in. członek Komisji do Spraw Unii Europejskiej oraz Podkomisji stałej ds. przygotowań Polski do organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012.*

Z ramienia strony służbowej w debacie wzięli udział:

- bryg. **Adam LANGNER** *Zastępca Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej,*
- nadkom. **Piotr OWCZARCZAK** *przedstawiciel Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji,*
- kpt. **Tomasz POLAK** *przedstawiciel Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP (Samodzielne Stanowisko Pracy ds. BHP i Obronnych).*

Instytucje i organizacje reprezentowali:

- Beata JUSKA** *Państwowy Inspektor Sanitarny MSW na obszarze województwa wielkopolskiego,*

Krzysztof FIKLEWICZ wielkopolski Okręgowy Inspektor Pracy,
Adrian KACZMAREK Radny Miasta Poznania, wiceprzewodniczący Komisji
Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego,
Jacek STRZYŻEWSKI przedstawiciel Okręgowego Inspektoratu Pracy,
Mieczysław SKOWRON przedstawiciel Wielkopolskiego Wojewódzkiego
Inspektora Ochrony Środowiska (Samodzielne Stanowisko
ds. Przeciwpożarowych oraz BHP).

Po stronie związkowej do debaty zasiedli zaproszeni goście:

Krzysztof MAŁECKI Forum Związków Zawodowych, Przewodniczący Zarządu
Wielkopolskiego,
Dariusz MIECZYŃSKI Lubuska Federacja Związków Zawodowych Służb
Mundurowych, Przewodniczący.

Gospodarzami debaty byli przedstawiciele Wielkopolskiej FZZSM, członkowie Wielkopolskiego Komitetu Protestacyjnego Służb Mundurowych, w osobach:

Andrzej SZARY Przewodniczący WFSSZM, Przewodniczący ZWlkp. NSZZ
Policjantów,
Zbigniew ROGODZIŃSKI Przewodniczący ZWlkp. NSZZ Pracowników Pożarnictwa,
Józef KULIŃSKI Przewodniczący ZWlkp. ZZ Strażaków „FLORIAN”,
Dariusz GRAJCZYŃSKI Wiceprzewodniczący ZOkr. NSZZ Funkcjonariuszy
i Pracowników Więziennictwa,
Lucjan DUTKIEWICZ Wiceprzewodniczący ZWlkp. NSZZ Policjantów,
Zakładowy Społeczny Inspektor Pracy, Konsultant
Krajowy ds. BHP
Marek MUĆKO Wiceprzewodniczący ZWlkp. NSZZ Pracowników
Pożarnictwa,
Marek GARNIEWICZ Sekretarz ZWlkp. NSZZ Pracowników Pożarnictwa.

Debata rozpoczęła się o godz. 11:00. Po powitaniu zebranych Przewodniczący wielkopolskiej Federacji, kol. A.Szary udzielił głosu przedstawicielowi gospodarza obiektu – Z-cy Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP, bryg. A.Langnerowi, który w krótkim wystąpieniu podniósł priorytetowość zagadnień związanych z właściwym kształtowaniem bezpieczeństwa i higieny służby w wielkopolskiej PSP. Według mówcy przykładem szczególnej troski kierownictwa w tym względzie jest opracowanie i wdrażanie „Programu Poprawy BHP” na terenie województwa. W ramach tego programu zostały m.in. opracowane wytyczne dotyczące ujednoczenia systemu szkoleń bhp w podległych jednostkach organizacyjnych. Następnie głos zabrali przedstawiciele organizacji związkowych działających w służbach mundurowych.

Jako pierwszy wystąpił kol. L.Dutkiewicz, który podkreślając prawidłową współpracę z kierownictwem wielkopolskiej Policji w dziedzinie kształtowania bezpiecznych warunków pełnienia służby, wykazał trudności wynikające z niespójnych przepisów stosowanych w jednostkach Policji i wynikającej z tego faktu dowolności interpretacyjnej. Zdaniem mówcy istnieje pilna potrzeba znowelizowania przepisów dotyczących Społecznej Inspekcji Pracy pod kątem jej umiejscowienia w strukturach wszystkich służb mundurowych.

Zdaniem kolejnego związkowca, kol.D.Grajczyńskiego problemy występujące w Służbie Więziennej są spowodowane coraz częściej występującym zjawiskiem mobbingu funkcjonariuszy przez przełożonych, którzy są jednocześnie organami rozpatrującymi pisane na nich skargi.

Wobec niemożności obiektywnego podejścia do tego zjawiska, istniejący w ustawie o SW zapis o obowiązku przeciwdziałania mobbingowi w służbie jest w praktyce „martwym przepisem”, a każda taka sprawa spotyka się z lekceważeniem.

Innym problemem, dotyczącym w praktyce wszystkie służby mundurowe jest problem nadgodzin, którego nie chce dostrzec strona służbowa pomimo wielokrotnych interwencji przedstawicieli organizacji związkowej. Występujące w SW tzw. „ręczne sterowanie” nadgodzinami odbywa się w praktyce zawsze ze szkodą dla funkcjonariusza.

W dalszej części debaty głos zabrał jej inspirator, kol Marek Garniewicz, który na wstępie odniósł się do wystąpienia swoich przedmówców. W imieniu strażackich organizacji związkowych wyraził zdziwienie, że po raz kolejny tak ważny dokument, jak przedstawiony przez Z-cę Komendanta „Program Poprawy BHP” nie był w żadnym aspekcie konsultowany z przedstawicielami pracowników, do czego zobowiązują przecież zapisy kodeksowe.

Z przedstawionego materiału wynika, że w Państwowej Straży Pożarnej na obszarze województwa wielkopolskiego, a przede wszystkim na terenie Poznania istnieje dosłownie zapaść w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny służby. Najpoważniejsze nieprawidłowości dotyczą całkowitego braku okresowych szkoleń bhp, braku prowadzenia właściwego nadzoru przez jednostki nadrzędne, złego stanu obiektów, pojazdów i wyposażenia oraz nieprawidłowego dialogu ze stroną związkową. Powszechność ignorowania przepisów, zasad i procedur powoduje, że poznańscy strażacy są niepotrzebnie narażeni przez przełożonych na dodatkowe, duże niebezpieczeństwo, które nie wynika z ich ryzykownego zawodu. Zdaniem mówcy codziennym zjawiskiem jest wymuszanie przez przełożonych zaniechania obowiązku zgłaszania uszkodzonego sprzętu i pojazdów w imię źle pojętego stanu „wyższej konieczności”. Coraz częściej zgłaszane są przypadki wywierania presji, lub działań odwetowych wobec strażaków zgłaszających nieprawidłowości w służbie.

Przedstawiciele mundurowej strony związkowej podnieśli podczas debaty, że przyczyn tych nieprawidłowości należy upatrywać przede wszystkim w niedostosowaniu przepisów dotyczących ochrony pracy do warunków występujących w hierarchicznych strukturach służbowych. Obecna sytuacja prawna pozwala stronie służbowej na stosowanie instrumentów ustanawiających przełożonych w roli sędziego we własnej sprawie. Stąd prosta już droga do tworzenia własnych procedur i standardów, z których najczęściej wynikają nieprawidłowości w dziedzinie ochrony pracy i służby.

Oprócz tego jedną z głównych przyczyn zapaści w dziedzinie bhp jest nadmierne ograniczenie środków finansowych przeznaczanych na realizację zadań z tego zakresu.

Zebrani zgodnie stwierdzili, że działania zmierzające do poprawy sytuacji związanej z tematyką debaty powinny być natychmiastowe i polegać na nowelizacji obecnego prawa, która spowoduje, że organizacje związkowe działające w strukturach mundurowych otrzymają realne uprawnienia do sprawowania nadzoru i kontroli dotyczącej bezpieczeństwa i higieny służby. Zmiany te powinny polegać na nowelizacji ustawy z 1983 r. o Społecznej Inspekcji Pracy oraz zmianie odpowiednich ustaw i przepisów wykonawczych, która pozwoli na objęcie rzeczywistym nadzorem służb mundurowych przez Państwową Inspekcję Pracy.

Podczas debaty ustalono, że oprócz koniecznych zmian legislacyjnych konieczne jest również zapewnienie dodatkowych środków finansowych, które będą przeznaczone wyłącznie na poprawę bezpieczeństwa funkcjonariuszy. Zdaniem poseł Krystyny Łybackiej należy w tym celu odblokować tzw. „ustawę modernizacyjną”, której wykonywanie Rząd RP zawiesił w roku 2010. Pozostali posłowie zgodzili się z tym wnioskiem. Obecny na sali przedstawiciel Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego m.Poznania pan Adrian Kaczmarek zadeklarował ponadto

zwołanie nadzwyczajnego posiedzenia Komisji, podczas którego radni spróbują znaleźć w budżecie środki, które natychmiastowo wspomogą poznańską straż pożarną w zapewnieniu bezpieczeństwa jej pracownikom.

Z kolei posłanka Bożena Szydłowska zapowiedziała pełne poparcie działań zaproponowanych w toku debaty. Jako członek Komisji Finansów Publicznych oznajmiła, że pod względem finansowania Państwowa Straż Pożarna jest obecnie na pozycji uprzywilejowanej w stosunku do innych służb mundurowych.

Obecni na sali parlamentarzyści nie kryli swojego zdziwienia obrazem sytuacji panującej w służbach mundurowych, a zwłaszcza w wielkopolskiej Państwowej Straży Pożarnej. W toku dość burzliwej dyskusji ustalono, że przedstawiciele kierownictwa Wielkopolskiej KW PSP oraz Komendy Miejskiej PSP w Poznaniu zostaną – po uzupełnieniu materiału o niezbędne załączniki – poproszeni o złożenie stosownych wyjaśnień.

Uczestników debaty interesowała oczywiście obecna sytuacja służb mundurowych związana z tematyką dotyczącą projektu zmiany ustawy o emeryturach mundurowych i planowanych działań Federacji w tym zakresie, zwłaszcza w obliczu wydanych komunikatów (WFZZSM, FZZSM i ZG NSZZP) i przygotowania do EURO-2012. Przewodniczący wielkopolskiej Federacji kol. Andrzej Szary całkowitą winą za spowodowanie wzrostu napięcia w środowisku obarczył stronę rządową, której fikcyjny dialog przyczynia się do realnego obniżania bezpieczeństwa wewnętrznego. Zapowiedział, że jeśli na piątkowym zebraniu Rząd będzie w sposób bezwzględny realizował ten kierunek narzucania zmian emerytalnych, to służby mundurowe równie bezwzględnie i mocno zareagują. Jakkolwiek zabezpieczenie EURO-2012 jest zdaniem mówcy dobre pod kątem operacyjnym, to nie można wykluczyć sytuacji, że funkcjonariusze swoją aktywność wykażą w protestach, zamiast zabezpieczeniu imprezy.

Na zakończenie głos zabrał przedstawiciel Wielkopolskiego Komendanta PSP kpt. T.Polak, który wyraził swoje zdziwienie, że strona służbowa nie była do tej pory informowana o zagadnieniach ujętych w prezentowanym materiale. Reprezentujący stronę związkową kol. M.Garniewicz wyjaśnił, że każda z omawianych spraw była zgłaszana komendantom w formie pisemnej, bądź ustnej na zebraniach związkowych z udziałem kierownictwa, jednak problemy te zostały całkowicie zignorowane.

Przed zakończeniem debaty przypomniano ustalenia, że strona związkowa opracuje pełny materiał dotyczący zgłaszanych patologii w dziedzinie warunków pełnienia służby, który będzie wymagał wyjaśnień strony służbowej. Posłowie zadeklarowali, że będą interpelować o zwołanie posiedzeń sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych, które będą w całości poświęcone warunkom pełnienia służby w formacjach mundurowych.

Zakończenie debaty nastąpiło o godz. 14:00.

sporządził: M.Garniewicz
sekretarz WFZZSM